

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เพราะภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการรับข่าวสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล ในด้านความคิด ทักษะคิด วัฒนธรรมของชาติอื่นตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ๆ ทำให้คนไทยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากล ระบบการศึกษาไทยจึงต้องพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของคนไทยให้อยู่ในระดับที่สามารถจะรับและเข้าใจสารสนเทศภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็นสำหรับการศึกษาระดับสูงทั้งในและนอกประเทศ เพราะตำราทางวิชาการชั้นสูงส่วนใหญ่จะจัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจึงจะสามารถเข้าใจสาระความรู้ได้เป็นอย่างดี (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2540 :1) นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังมีบทบาทกับการดำรงชีวิตของคนไทย โดยเฉพาะการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การส่งออก ผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดี ก็จะได้เปรียบในการประกอบอาชีพดีกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษ ดังนั้นแนวโน้มของผู้ที่นิยมเรียนภาษาอังกฤษจึงมีจำนวนมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีต (ประนอม สุรัสวดี. 2539 : 1) กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษ โดยจัดการเรียนการสอนแบบต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับมัธยมศึกษาให้มีมาตรฐานเดียวกัน (กรมวิชาการ. 2539 : 23)

การพูดเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารยิ่งกว่าการอ่านและการเขียน ผู้ที่สามารถพูดภาษาต่างประเทศได้อย่างคล่องแคล่ว ก็สามารถดำเนินกิจการที่ต้องติดต่อกับชาวต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพพอสมควร ถึงแม้จะไม่สามารถอ่านและเขียนภาษานั้นได้ก็ตาม ดังนั้นในการเรียนภาษาต่างประเทศ ทักษะการพูดจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง (ดวงเดือน แสงชัย. 2539 : 28) นอกจากนี้การพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด จึงเห็นได้ว่าการพูดเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับบุคคลในการสื่อสารในชีวิตประจำวันในการประกอบอาชีพธุรกิจต่าง ๆ ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ การพูดนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นมาก เพราะผู้ที่พูดได้ย่อมสามารถ

ฟังผู้อื่นพูดได้เข้าใจ และจะช่วยให้การอ่านและการเขียนง่ายขึ้นด้วย (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2540 :167)

อย่างไรก็ตามการพูดเป็นทักษะที่ค่อนข้างซับซ้อนและเกิดจากการฝึกฝนเป็นเวลานาน ไม่ใช่เกิดจากการท่องจำและจากการเข้าใจ (พิตรวัลย์ โกวิทวที. 2537 : 2) ผู้ที่มีความสามารถในด้านการพูด ย่อมสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร และสร้างสัมพันธอันดีกับผู้ฟัง (กุศยา แสงเดช. 2545 : 136)

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบมาเป็นเวลานาน และหลักสูตรภาษาอังกฤษได้รับการพัฒนา ปรับปรุงไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตามพัฒนาการของวิทยาการการเรียนรู้ภาษามาโดยตลอด (กรมวิชาการ. 2539 : 1) แต่จากผลการสอบวัดการศึกษาระดับชาติ ในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประจำปีการศึกษา 2546 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 37.92 ซึ่งน้อยกว่าคะแนนในปีการศึกษา 2545 ที่มีคะแนนเฉลี่ย 48.43 (วิรุช ปิณฑวณิช. 2547 : 13) สำหรับปัญหาที่พบในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการสอนพูดคือ นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลาเกือบสิบปีหรือมากกว่านั้น นักเรียนก็ไม่สามารถพูดสื่อสารโดยใช้ภาษาที่เรียนมานั้น สื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจได้ ซึ่งปัญหาที่พบมีสาเหตุสำคัญหลายประการ ประการแรกคือวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูโดยยังคงสอนโดยเน้นการเรียนไวยากรณ์ การอ่าน และการแปล เน้นให้ผู้เรียนท่องจำภาษา ไม่จัดกิจกรรมการฝึกพูดเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คล้ายกับในชีวิตจริง (สุรพันธุ์ กุศลสง. 2543 : 2) เนื้อหาที่ใช้เรียนก็ยังเป็นสิ่งที่ครูเป็นผู้เลือกมาให้ผู้เรียนเรียน ซึ่งบางสิ่งเป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับผู้เรียน ครูควรสอนในสิ่งที่ใกล้เคียงกับในชีวิตจริงของนักเรียน (กรมวิชาการ. 2543 : 5) และครูยังสอนโดยเน้นเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง ไม่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเร่งสอนให้จบเนื้อหาโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจของเด็ก วัยของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน (ประนอม สุรัสวดี. 2539 : 55 - 58) นอกจากนี้สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือสาเหตุที่เกิดมาจากตัวผู้เรียนคือ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบวิชาภาษาอังกฤษ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ รู้สึกเบื่อหน่ายและไม่อยากเรียนวิชานี้เลย ทั้ง ๆ ที่พวกเขาก็อยากเก่งภาษาอังกฤษ (กรมวิชาการ. 2541 : 45) นักเรียนไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ล้มเหลวในด้านการพูดมากที่สุด ทั้งที่เขาสามารถฟังภาษาอังกฤษเข้าใจ อ่านออกเขียนได้ แต่เมื่อพบชาวต่างประเทศก็ไม่มีคามมั่นใจตนเอง ไม่กล้าพูด บางทีก็มีความกระดากอายคนไทยด้วยกันเอง แต่ถ้าในด้านการเขียนและไวยากรณ์บางคนจะรู้แม่นยำ มีความสามารถ

ยิ่งกว่าเจ้าของภาษา (ดวงเดือน แสงชัย. 2539 : 18)

จากปัญหาที่พบในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน สิ่งที่จะใช้ในการแก้ปัญหานี้ก็คือ การใช้เกม

ทางภาษาในการฝึกและใช้ภาษา ซึ่งถ้าหากครูสามารถเลือกสรรหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัยและระดับขั้นของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความยากง่ายของคำศัพท์ ประโยค ตลอดจนวิธีการเล่น ก็จะช่วยเพิ่มเติมโอกาสในการฝึกทักษะการพูดของผู้เรียนเป็นอย่างดี เพราะผู้เรียนส่วนใหญ่มีโอกาสน้อยมากที่จะฝึกภาษานอกห้องเรียน (กุศยา แสงเดช. 2545 : 181) นอกจากนี้เกมยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ตั้งใจเรียนมากขึ้น เกิดความพยายามที่จะเรียนรู้และใช้ภาษาไว้ได้นานแล้วยังส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ (นิตยา สุวรรณศรี. 2540 : 11) รวมทั้งการใช้เกมในการสอนภาษาอังกฤษมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและมีความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา เกิดความแม่นยำในตัวภาษามากยิ่งขึ้น เพราะในขณะที่เล่นเกมนักเรียนจะมุ่งความสนใจไปที่การเล่น จะต้องพูดและทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจและรวดเร็ว ทั้งจะต้องพูดให้ถูกต้อง ชัดเจน เพื่อจะได้ทำกิจกรรมให้เสร็จโดยเร็วและถูกต้อง การใช้ภาษาอย่างรวดเร็วสามารถสื่อความหมายได้นั้น ทำให้นักเรียนได้ฝึกภาษาเกิดการเรียนรู้ มีความมั่นใจ มีความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น (จรุง แสงจันทร์. 2539 : 45)

จากสภาพปัญหาที่พบเกี่ยวกับ การสอนพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของการใช้เกมประกอบการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารของนักเรียนและทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา นิสาล นักร้อง (2535) มณี เทพาชมภู (2536) เครือวัลย์ ทองมาก (2538) เพชรรัตน์ กล้าวาจา (2539) บังอร ร้อยกรอง (2541) พบว่าการใช้เกมประกอบการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น นับว่าการใช้เกมประกอบการเรียนการสอนเป็นกลวิธีการสอนที่น่าสนใจและเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพราะเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย ทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดีและสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาผลการสอนโดยใช้เกมประกอบ ที่มีต่อความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้พัฒนา

ทักษะการพูดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมประกอบ กับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมประกอบ กับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมประกอบ
4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาจากคำศัพท์และประโยคที่กำหนดในหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 โดยใช้สื่อประกอบการสอนจากหนังสือเรียนวิชาภาษาอังกฤษ Trio 3 ซึ่งเป็นแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้เป็นแบบเรียน โดยเนื้อหาประกอบด้วยคำศัพท์และประโยคเกี่ยวกับเรื่อง การบรรยายลักษณะของบุคคล ตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งของ ข้อมูลของบุคคล การบอกเวลา การบรรยายเกี่ยวกับสิ่งของ การบอกทิศทางเกี่ยวกับสถานที่ การสนทนาทางโทรศัพท์ การสนทนาซื้อขายอาหารและเครื่องดื่ม การสนทนาเกี่ยวกับบุคคล การสนทนาซื้อขายเสื้อผ้า การสนทนาถึงการกระทำที่มีเหตุการณ์มาขัดจังหวะ และการพูดตักเตือนให้บุคคลทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วนเกมที่จะใช้ประกอบการสอนเป็นเกมที่เน้นในด้านการพูดเพื่อการสื่อสาร

ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โดยใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที รวมเวลาที่ใช้ในการทดลอง 12 คาบ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอท่าตะโก ปีการศึกษา 2548 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษหลัก (อ 015 – อ 016) จำนวน 210 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหลวง และโรงเรียนชุมชนบ้านหัวพลวง อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 25 และ 25 คน รวมนักเรียนทั้งหมด 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 การสอนโดยใช้เกมประกอบ

1.2 การสอนตามคู่มือครู

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร

2.2 เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เกม หมายถึง กิจกรรมการแข่งขันเกี่ยวกับภาษาที่มีกฎเกณฑ์ กติกา และวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและได้ฝึกฝนการใช้ภาษา

การพูด หมายถึง การใช้คำพูดเพื่อถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด

การพูดเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การพูดสื่อความหมายกับผู้อื่นโดยใช้คำศัพท์ประโยค ไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้วเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดต้องการที่จะบอก โดยไม่เน้น

เรื่องความถูกต้องทางด้านหลักไวยากรณ์มากนัก

การสอนโดยใช้เกมประกอบ หมายถึง การสอนภาษาอังกฤษตามลำดับชั้น ประกอบด้วย ชั้นนำเสนอ ชั้นฝึก ชั้นนำไปใช้ โดยในชั้นนำไปใช้จะนำเกมมาประกอบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดคำศัพท์ ประโยคในขณะที่เล่นเกม

การใช้เกมในการสอนพูดภาษาอังกฤษ หมายถึง การนำเกมมาประกอบการสอนพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการพูด โดยเล่นเกมในขั้นตอนการสอน ชั้นนำไปใช้ ตัวอย่างเกมที่ใช้ประกอบการสอน เช่น

- เกมใครเอ่ย (Who is the robber?)
- เกมเธออยู่ไหน (Where is it?)

การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การสอนตามแผนการสอนที่จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในคู่มือครู ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการพูดออกเสียง คำศัพท์ กลุ่มคำ ประโยค การพูดสนทนาโต้ตอบในสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง การสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่น การพูดบรรยาย อธิบาย และความสามารถในการตั้งคำถามและตอบคำถามได้ถูกต้อง

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนบ้านหนองหลวง จำนวน 25 คน และโรงเรียนชุมชนบ้านหัวพลวง จำนวน 25 คน ในอำเภอท่าตะโก

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนบ้านหนองหลวงและโรงเรียนชุมชนบ้านหัวพลวง ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในอำเภอท่าตะโก

เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนต่อวิชาภาษาอังกฤษ ในด้านความสำคัญของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และบรรยากาศในห้องเรียน ซึ่งเป็นความรู้สึกที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ที่จะแสดงออกมาได้ทางใดทางหนึ่ง ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยมีดังนี้

1. ได้แผนการสอนโดยใช้เกมประกอบการสอน ที่มีผลทำให้ความสามารถ

ในการพูดสื่อสารของนักเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ

2. นักเรียนที่พูดสื่อสารกับผู้อื่นได้ แสดงว่าฟังบุคคลอื่นสนทนา แล้วเข้าใจ
ก็จะสามารถใช้การพูดในการแสวงหาความรู้ในด้านการอ่านและการเขียนในลำดับต่อไป

3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการนำเกมไปใช้ประกอบการสอนในวิชาภาษาอังกฤษ
และนำไปใช้เป็นประโยชน์ในวิชาอื่นๆต่อไป